

Gertrud Rask Minde
Fahlip Aqq. 3
3911 Sisimiut

9. april 2021

All. nr./brevnr.:
2020-900-0001-19
Sull./sagsbeh.: AB/jh

Gertrud Rask Mindemi misissuineq

1. Aallaqqaasiut

Gertrud Rask Mindemi Sisimiuniittumi misissuineq siumut ilimasaarutigineqareersimasoq 10., 11. aamma 12. juni 2020-mi ingerlanneqarpoq. Misissuineq taanna Ombudsmandip ataatsimut sulineranut ilaatillugu ingerlanneqarpoq, taamaalillunilu naammagittaalliummik aalajangersimasumik tunngaveqarani misissuinerulluni.

Nalunaarusiamut ilanngussaq misissuinerup inatsiseqartitsinikkut tunngavia pillugu paasissutissanik imalik innersuussutigaara.

Misissuiartortut tassaapput fuldmægtig Anja Rindom Bøndergaard, fuldmægtig Kamilla Jensen aamma oqalutsi/nutserisoq Ole Heinrich, Ombudsmandeqarfimmeersut. Taakkua saniatigut ingerlatami suleqataasoq Anna Ida H. Jonsson Innarluutillit Oqaaseqartartuannit Tiliumeersoq peqataavoq.

Misissuinermi eqqartorneqartut ilaannaat nalunaarusiami matumani ilanngunneqarput.

Gertrud Rask Minde aamma Isumaginninnermut, Ilaqutariinnut Inatsisinillu Atuutsitsinnermut Naalakkersuisoqarfik (matuma kingornatigut Naalakkersuisoqarfimmik taaneqartartussa) nalunaarusiaagallartoq manna pillugu oqaaseqaammik saqqummiussinissaminnut periarfissinneqarput.

Gertrud Rask Mindep Naalakkersuisoqarfiullu oqaaseqaataat Naalakkersuisoqarfimmit allakkatigut 2. februar 2021-meersutigut tiguakka. Gertud Rask Mindep Naalakkersuisoqarfiullu itisilerutaasumik oqaaseqaataat Naalakkersuisoqarfiup allagaasigut 25. februar 2021-meersutigut tiguakka. Oqaaseqaatit taakku Pinaveersaartitsinermik Isumaginninnermillu Aqutsisoqarfimmit (matuma kingornatigut Isumaginninnermik Aqutsisoqarfimmik taaneqartartussamit) suliarineqarsimapput. Oqaaseqaatit nalunaarusiami ilanngunneqarput.

2. Misissuinerup piareersarneqarnera ingerlanneqarneralu

Gertrud Rask Minde misissuiartussamaarnermik oqarasuaatikkut 4. december 2019-imi kalerrinneqarpoq, misissuinerlu 28.-30. april 2020-mi ingerlanneqartussatut pilersaarutaaqqaartoq pillugu paasissutissat amerlanerusut e-mailikkut 30. januar 2020-meersukkut tigullugit. Gertrud Rask Minde tamatumunnga peqatigillugu qinnuigaara sulisut, najugaqartut ilaqutaasullu taamaasa misissuissamaarnermik misissuiartortunillu oqaloqateqarnissamut peqarfissaqarnerannik ilisimateqqullugit.

Misissuiartortussat Gertrud Rask Minde 15. april 2020-mi oqarasuaatikkut ataveqarfigaat, oqaatigalugulu misissuinissatut pilersaarutigineqartoq COVID-19 tassungalu atatillugu angallanermi killilersuinerit pissutigalugit ingerlanneqarsinnaanngitsoq. Misissuineq tassunga taarsiullugu sapaatit akunneranni 24-mi (8.-12. junimi) ingerlanneqarsinnaasooq misissuiartortussat oqaatigaat. Najoqqutassaq nutartigaq ilisimatitsissutitullu allakkat nutaat paaqqiniffimmut 30. april 2020-mi nassiuppakka.

Naalakkersuisoqarfik misissuiartussamaarnermik e-mailikkut 30. januar 2020-meersukkut aammattaaq ilisimatinneqarpoq. Misissuiartussamaarnerup kinguartinneqarnera pillugu ilisimatitsissutitut allakkat nutaat 30. april 2020-mi nassiuppakka. Naalakkersuisoqarfiup imaluunniit Pinaveersaartitsinermik Isumaginninnermillu Aqutsisoqarfiup misissuinerimi alapernaaserti-taasutut peqataasinnaanera tamatumunnga peqatigitillugu neqeroorutigaa, tamannalu kissaatigineqarpat ilisimateqqullunga. Naalakkersuisoqarfimmit Aqutsisoqarfimmilluunniit tamatumunnga atatillugu tusagaqanngilanga.

Paaqqinniffik najugaqartullu pillugit allakkatigut paasissutissat assigiinngitsut misissuineq sioqqullugu Gertrud Rask Mindemit tiguakka.

Gertrud Rask Mindemi pisortaqatigiit sinniisaat, tassalu pisortaq taassuma tullersortaa, immikkoortorta qarfirmi pisortaq immikkoortorta qarfinilu pi-sortaagallartut marluk, misissuiartortunit misissuinermi oqaloqatigineqarput.

Taakkua saniatigut najugaqartut qulit, ilaqutaasut marluk sulisullu aqqanillit ataasiakkaarlugit ataatsimulluunniit amerlanngitsukkuutaarlugit misissuiartortunit oqaloqatigineqarput.

Gertrud Rask Mindep initai misissuiartortunit aammattaaq misissorneqarput.

Misissuiartortut paaqqinniffiup Itillimi inunnut ataasiakkaanut ingerlataa misissuinerup nalaani ataatsimik najugaqartoqartoq aammattaaq alakkarterpaat.

3. Gertrud Rask Minde pillugu ataatsimut oqaatigisassat

Gertrud Rask Minde inunnik 18-it inorlugit ukiulinnik innarluutilinnik ulloq unnuarlu paaqqinniffiuvoq Namminersorlutik Oqartussanit pigineqartoq. Paaqqinniffik Sisimiuniippoq.

Paaqqinniffik immikkoortorta qarfinnut marlunnut avinneqarsimavoq, taakkuilu illumi tassani inimi allermi qullermilu inissisimapput. Immikkoortorta qarfik Nanuaqqat inimi allermiittoq meeqqanut assigiinngitsunik amerlasuunik innarluutilinnut arfinilinnut inissaqarpoq. Immikkoortorta qarfik Akulliit inimi qullermiittoq meeqqanut qulingiluanut inissaqarpoq.

Najugaqartoq ataaseq inummut ataatsimut ingerlatami Itillimiittumiippoq.

Misissuinerup nalaani najugaqartut katillutik 16-iupput.

4. Ombudsmandip pingaarnerusutigut naliliinera

Gertrud Rask Minde paaqqinniffittut pisortaqatigiit najugaqartunut avatangii-sinik toqqissisimanartunik, paasiuminartunik angerlarsimaffippalaartunillu pilersitsiniarlutik aallussiffigisaatut pingaarnerusutigut paasisaqarfigaara.

Paasisakka ukuupput pisortaqatigiit sulisullu suliassatik tunniussimallutik un-neqqarillutillu isumagigaat, najugaqartunullu pissaanermik atuinerup – sapin-ngisamik annertunerpaamik – atornaveersaarnissaa eqqumaffigisorujussuugaat.

Paasisara aammattaaq unaavoq pisortaqatigiit ajornartorsiutinik aaqqissuul-luagaasumik qaangiiniartartut. Kiisalu paasisara unaavoq pisut sakkortuut i-lungersunartullu oqaloqatigiissutigineqarsinnaasarnissaat pisortaqatigiit kaammattuutigalugulu isumagisaraat, taamaalillutik sulisut pisimasunit sa-pinngisamik sunnerneqarsimavallaaratik suliffimminnit angerlartarsinnaaq-qullugit.

Najugaqartut Gertrud Rask Mindemi najugaqarnertik nuannarerpasippaat, sulisunullu pitsaasumik attaveqarpassillutik. Sulisut ilaqutaasullu paaqqinniffik pitsaasumik eqqartorpaat.

Sulisut misissuiartortunit oqaloqatigineqartut Gertrud Rask Mindemi suliner-tik nuannaralugu oqaatigaat.

Pingaartumik immikkoortorta qarfimmi Nanuaqqani sulisut oqaatigaat immik-koortorta qarfimmi sulisussaaleqineq ilaanneeriarluni ajornartorsiutaasartuq.

Ilaqutaasoq misissuiartortunit oqaloqatigineqartoq oqarpoq immikkoortorta-qarfimmi Nanuaqqani sulisut paarlagaattorujussuusut, tamatumalu meeqqat sunnersimagai.

Init eqqiluitsuupput, kusanartuullutik amerlanerpaatigullu torersuutinneqar-lutik. Ilaqutaasoq, pisortaqatigiit sulisullu oqarput immikkoortorta qarfiup Na-nuaqqat aaqqissuussaanaera pisatsersorneqarneralu najugaqartunut naleq-

qunnerusinnaagaluartoq. Taamatut oqarnejq isumaqatigaara. Soorlu immikkoortorta qarfiup torsuusaata ilangaatsiarsua flisinik qallersugaavoq, meeqqat orlugunik annerfigisinnaasaannik.

Pissutsit arlallit oqaaseqaateqarnissannut pissutissaqalersippaanga. Taakku tulluuttuni imm. 5-imit 13-imut allaaserineqarput.

5. Pissaanermik atuisarneq

5.1. Meeqqanut 18-it inorlugit ukiulinnut ulloq unnuarlu paaqqinniffimmi inissinneqarsimasunut pissaanermik atuisarneq pillugu malittarisassat isumaginninnermik suliaasaqarfimmi pissaanermik atuneq pillugu Inatsisartut inatsisaanni nr. 1-imi, 21. november 2013-imeersumi (matuma kingornatigut pissaanermik atuisarneq pillugu inatsimmi taaneqartartussami) immikkoortumi I-imi illutillu II-miipput (§§-ini 1-imit 29-mut).

Pissaanermik atuisarneq pillugu inatsimmi §§-it 19-imit 22-mut pissaanermik atuneq pillugu nalunaarutiginnittarneq nalunaarsuinerlu pillugit malittarisassanik imaqqarput. Malittarisassat taakkua siunertaat inatsit piareersarlugu suliani oqaatigineqartutut ilaatigut tassaavoq nakkutilliisoqarfiup malittarisassat malinneqarnerannik nakkutilliisinnaanera.

Pissaanermik atuisarneq pillugu inatsimmi § 19, imm. 1-ikkut aamma imm. 2-ikkut makku aalajangersarneqarput:

“§ 19. Pissaanermik atuerit assigiinngitsut tamarmik nalunaarsorneqassapput, kommunimilu sumiiffigisami aamma kommunimi angerlarsimaffigisami kommunalbestyrelsinut aamma Naalakkersuisunut, kiisalu meeqqat ataasiakkaat taamaattoqarpata meeqqatut illersuisuannut ulloq unnuarlu paaqqinniffimmit nalunaarutigineqassallutik.

Imm. 2. Inatsit manna naapertorlugi nalunaaruteqarnissamut immersugassat Naalakkersuisut suliarissavaat. Ulloq unnuarlu paaqqinniffiit taakkuninnga atuinisamut pisussaaffeqarput.”

Tassani aalajangersarneqarpoq pissaanermik atuinerit tamarmik ulloq unnuarlu paaqqinniffinit kommunini uninngavigisani kommuninilu najugarivitanani kommunalbestyrelsinut aamma Naalakkersuisunut kiisalu meeqqat atasiakkaat illersuisoqarsimappata taakkununnga nalunaarsorneqartarlutillu nalunaarutigineqartassasut. Nalunaarutiginninneq nalunaarutiginninnermi immersugassat immikkut ittut Naalakkersuisunit suliarineqartut atorlugit piasaaq.

Timikkut pissaanermik atuinerik nalunaarsuineri nalunaarutiginninnermilu periaaseq pissaanermik atuisarneq pillugu inatsimmi § 20-mi (pissaanermik atuineri akuerisaasumi) aamma § 22-mi (pissaanermik atuineri inertequtaasumi) sukumiinerusumik imatut aalajangersarneqarpoq:

“§ 20. Ulloq unnuarlu paaqqinniffini, matumani ilanngullugit paaqqinniffiit isumannaallisakkat, § 5 malillugu timikkut pissaanermik atuineri, matumani ilanngullugit pinerluttulerineri inatsimmi kapitali 2 malillugu allatut ajornartumik illersuisariaqalernerimi aamma ajornartuulernerimi pisinnaatitaanerimi ulloq unnuarlu paaqqinniffiup pisortaata taassumaluunniit sinniisuata paasissutissat tulliuuttut nalunaaruteqarnermut immersugassamut sinertamut tamatumunnga suliarineqartumut nalunaaquttap akunneri 24-t qaangiutsinnagit nalunaarsussavai:

- 1) meeqqap aqqi qassinillu ukioqarnera,
- 2) akuliunnermi piffissap qanoq ilinera,
- 3) akuliunnerup qanoq sivisutiginera,
- 4) akuliunnerup qanoq ittuunera, aamma
- 5) akuliunnermut tunngavilersuutit.

Imm. 2. Meeraq pisimasumut akuliunnermut aallartitsisumut akuusimasoq immersukkamut immersuineq pillugu ilisimatinneqassaaq, pisimasumullu nammineq nassuiaammik ilanngussinissamut periarfissaqassalluni. Meeraq nalunaarummut oqaaseqaatiminik imminersuinerminut illersuisumit, inummit tatigisaminit isumasuisumilluunniit ulloq unnuarlu paaqqinniffimmi sulisumit, pisimasumi akuusimanngitsumit ikiorneqarnissamik neqeroorfigineqassaaq.

Imm. 3. Immersugassaq ulloq unnuarlu paaqqinniffimmi protokolimi tamatumunnga immikkut naatsorsuussami pigineqassaaq.

Imm. 4. Ulloq unnuarlu paaqqinniffiup pisortaata taassumaluunniit tullersortaata nalunaaruteqarnermut immersugassap assilineqarnera nammineq oqaaseqaatimi-

nik ilallugu kommunimut sumiiffigisamut, kommunimut angerlarsimaffigisamut, Naalakkersuisunut taamaattoqarpallu meeqqap meeqqatut illersuisuanut ullut pingasut qaangiutsinnagit nassiutissavaa.”

“§ 22. §§ 4-18-imi, tak. imm. 2, malittarisassanik unioqqutitsinerit, nalunaarsorneqassapput, aamma kommunimut sumiiffigisamut, kommunimut angerlarsimaffigisamut Naalakkersuisunullu nalunaarutigineqassallutik.

Imm. 2. Pisuni imm. 1-imi taaneqartuni sulisoq akuusoq, kingusinnerpaamik pisimasup imm. 1-imi taaneqartup aqaguani, tamanna pillugu ulloq unnuarlu paaqqinniffiup pisortaanut allakkatigut nalunaaruteqassaaq, nalunaarullu taanna pisor-tap nammineq oqaaseqaatiminik inuillu pisimasumik takunnittut oqaaseqataannik ilallugu kommunimut sumiiffigisamut, kommunimut angerlarsimaffigisamut Naalakkersuisunullu ullut pingasut qaangiutsinnagit nassiutissavaa. Nalunaarut paa-sissutissanik tulluuttunik imaqassaaq:

- 1) meeqqap aqqi qassinillu ukioqarnera,
- 2) iliuutsip akuliunnissamut tunngavissiisup piffissap qanoq ilinerani pisimanera,
- 3) akuliunnerup piffissap qanoq ilinerani pisimanera,
- 4) akuliunnerup qanoq sivisutiginera,
- 5) akuliunnerup qanoq ittuuneranik nassuiaat,
- 6) akuliunnerup siunertaanik nassuiaat,
- 7) kina akuliuttua,
- 8) piffissami akuliunnerup pinerani meeqqap qanoq issusia, aamma
- 9) pissutsit immikkut ittut, akuliunnissamut tunngavissiisut

Imm. 3. Meeraq pisimasumut pissaanermik atuinissamut tunngavissiisumut akuusoq nalunaaruteqarneq pillugu ilisimatinneqassaaq, pisimasorlu pillugu nammineq nassuiaatiminik ilanngussinissamut periarfissaqassalluni. Meeraq nalunaarummumut oqaaseqaatiminik imminersuinerminut illersuisumit, inummit tatigisaminit isumassuisumilluunniit ulloq unnuarlu paaqqinniffimmi sulisumit, pisimasumi akuusimannigsumit ikiorneqarnissamik neqeroorfigineqassaaq.

Imm. 4. Iliuuseq pisortanit unnerluussutaasinnaalluni pineqaatissiissutaasinnaaneranik tunngavissaqartumik pasitsaassisoqarpat, ulloq unnuarlu paaqqinniffiup pisortaata taassumaluunniit tullersortaata tamanna pillugu nalunaarut ingerlaanaq kommunimut sumiiffigisamut, kommunimut angerlarsimaffigisamut Naalakkersuisunullu nassiutissavaa. Naalakkersuisut politiinut attaveqassapput.

Imm. 5. Sulisoq alla pisimasumik isiginnissimasoq, nalunaarummullu paasissutissanik ilanngussinissamut aqaguani qinnuigineqarsimannigisoq, nassuiaammik ulloq unnuarlu paaqqinniffiup pisortaanut taassumaluunniit tullersortaanut nalunaarutiginninnissamut pisussaaffeqarpoq.

Imm. 6. Sulisoq alla, pisimasoq pillugu tunngavissaqartumik ilisimasaqalersoq, ilisimasani pillugit ulloq unnuarlu paaqqinniffiup pisortaanut taassumaluunniit tullersortaanut aammattaaq nalunaarnissamut pisussaaffeqarpoq.

Imm. 7. Ulloq unnuarlu paaqqinniffiup pisortaa taassumaluunniit tullersortaa kommunimut sumiiffigisamut, kommunimut angerlarsimaffigisamut Naalakkersuisunut taamaattoqarpallu meeqqap meeqqatut illersortaanut nalunaaruteqarnermi, nalunaarutimi assilinqarneranik sulisumut akuusumut peqatigisaanik tunniussisaaq, nalunaaruteqarnermillu angajoqqaatut oqartussaassuseqartoq ilisimatissallugu.

Imm. 8. Sulisoq akuusoq tassaappat ulloq unnuarlu paaqqinniffiup pisortaa, kommunimut sumiiffigisamut, kommunimut angerlarsimaffigisamut Naalakkersuisunullu toqqaannartumik nalunaaruteqartoqassaaq. Pisumi taamatut ittumi ulloq unnuarlu paaqqinniffimmi tullersortip, nalunaarutimi assilinqarnera ulloq unnuarlu paaqqinniffiup pisortaanut tunniutissavaa. Taamatut pisoqaraangat angajoqqaatut oqartussaasut nalunaarut pillugu ilisimatinneqarnissaat Naalakkersuisut isumagisussaavaat.

Imm. 9. Nalunaaruteqarnermik suliap tiguneqarneraniit sapaatit akunneri arfinillit qaangiutsinnagit nalunaaruteqarnermik suliap ingerlatsinermut kinguneri pillugit Naalakkersuisut aalajangiissapput. Kommuni sumiiffigisaq, kommuni angerlarsimaffigisaq angajoqqaatullu oqartussaasut taamaattoqarpat ingerlatsinermut kinguneri pillugit ilisimatinneqassapput.”

Aalajangersakkanit taakkunannga ilaatigut erserpoq meeraq pisoq pillugu nammineq nassuiaamminik saqqummiussinissaminut pisinnaatitaaffeqartoq, nalunaarutiginninnerillu ulloq unnuarlu paaqqinniffiup ullut pingasut iluanni nassiuttassagai. Ulloq unnuarlu paaqqinniffiup pisortaa taassumaluunniit tullersortaa tassaavoq nalunaarutiginninnermi immersugassap assilineranik taannalu pillugu oqaaseqaammik kommunimut uninngavigisamut, kommunimut najugarivitamut, Naalakkersuisunut meerarlu illersuisoqarpat illersuisumut nassiussisussaaq.

5.2. Gertrud Rask Minde misissuineq sioqqullugu ilaatigut qinnuigaara paaqqinniffiup 2018-imi aamma 2019-imi pissaanermik atuinerit pillugit nalunaarutigisimasai uannut nassiuteqqullugit. Gertrud Rask Mindep piffissami tassaani nalunaarutiginninnerit arfineq pingasut tamanna tunngavigalugu uannut nassiuppai.

Gertrud Rask Mindep tamatuma saniatigut nalunaarutiginninnermi immersugassat pisut ilungersunartut pisimanerik nalunaarutiginninnermi atorneqartartut arlallit uannut nassiuppai. Pisoq ilungersunartoq tassaasinnaavoq inunut tunngassuteqartoq, soorlu napparsimarulunneq, unitsinneqarneq, imminoriarneq illutatigulluunniit avatangiisinut tunngasoq, soorlu aserorterisoqarnera ikuallattoqarneraluunniit il.il. Immersugassat taakku nassiunneqar-nissaat qinnutigisimangilara.

Pissaanermik atuineq pillugu nalunaarutiginninnerit sulii allat 14-it misissuiartortut misissuinnermi tiguaat. Pisortaqatigiit tamatumunnga atatillugu oqaatigaa pisortap qallunaatut allatat pingaarnertut tigummisarigai, pisortallu tul-liata kalaallisut allatat tigummisaralugit.

2018-imi aamma 2019-imi pissaanermik atuineq pillugu nalunaarutiginninnerit katillugit 22-t misissuineq sioqqullugu nassiunneqartut misissuinerullu nalaani tunniunneqartut tiguakka.

Takussutissiamit paaqqinniffiup uannut 3. april 2020-mi nassiusaanit erserpoq 2018-imi 2019-imilu pissaanermik atuinertit 14-iusimasut. Tamanna nalunaarutit tunniunneqartut amerlassusiannut naapertuutinngilaq.

Paasissutissanik misissuineq sioqqullugu nassiunneqartunik misissuinnermilu tunniunneqartunik misissuinnerit atatillugu malugaara paaqqinniffiup pisunik ilungersunartunik nalunaarutiginninnerisa ilaat sisamat pisunut pissaanermik aamma atuiusimasunut tunngasuusut. Pissaanermik atuisinnerit sisamat taakkua nalunaarutigineqarnerini immersugassanik immersorneqarsimasunik immikkut tigusaqarnangaluunniit tunineqanngilanga.

Tamanna misissuiartortut pisortaqatigiinnut misissuinnerup kingornatigut saqqummiuppaat, paaqqinniffillu pissaanermik atuinertit pillugit amerlanerusunik uanga tigusimangisannik nalunaaruteqarsimanersoq apeqqutigalugu. Paaqqinniffiup tamanna pillugu oqaatigaa paaqqinniffik taamaaliorsimanngitsoq, tassami pisuni taakkunani sisamani pissaanermik atuineq pillugu immersugassanik immersuisoqarsimangisaannarmat.

5.3. Pissaanermik atuineq pillugu immersugassanik 22-nik taakkuninnga missuininni paasivara immersugassani pingasuni najugaqartumut pissaanermik atuisoqarsimanngitsoq. Immersugassanit pingasunit taakkunannga marluk ullulernerqarsimanatilluunniit ulloq unnuarlu paaqqinniffiup pisortaata oqaaseqaataanik imaqaanngillat. Immersugassat pingajuat ullulernerqarsimavoq oqaaseqaatitaqarlunilu, pissaanermillu atuisarneq pillugu inatsimmi ullunik pingasunik piffissaqartitaalluni nalunaaruteqartussaaneq malillugu nalunaarutigineqarsimalluni.

Aammattaaq malugaara Gertrud Rask Mindep pisuni marlunni pissaanermik atuineq pillugu nalunaarutiginninnermi immersugassaq kukkusoq atortarsimagaa. Pisumi marlunni taakkunani *ulloq unnuarlu paaqqinniffinni matoqqasuni* pissaanermik atuineramik nalunaarutiginninnermi immersugassaq ator-neqartarsimavoq. Immersugassaq siulleg ullulernerqarsimananiluunniit ulloq unnuarlu paaqqinniffimmi pisortaqatigiit oqaaseqaataannik imaqaanngilaq. Immersugassat aappaat ullulernerqarsimavoq oqaaseqaatitaqarlunilu, ullullu pingasut iluanni nalunaarutigineqarsimalluni.

Immersugassaq suli ataaseq aamma tiguara, nalunaarutiginninnermilu pissaanermik atuineramik nalunaarutiginninnermi immersugassaq nutaaq pisoqarlu immersorneqarsimallutik. Aammattaaq immersugassat pisoqqat immersorneqarsimasut assigiit arlallit tiguakka. Immersugassat taakkua ilaat arlallit ullulernerqarsimapput oqaaseqaatitaqarlutillu, pissaanermillu atuisarneq pillugu inatsimmi ullunik pingasunik piffissaliusseq naapertorlugu nalunaarutigineqarsimallutik.

Pissaanermik atuineramik nalunaarutiginninnermi immersugassami nutaami takuneqarsinnaavoq pisortaq ulloq alla oqaaseqaateqarsimasoq, ullorlu taanna pissaanermik atuisarneq pillugu inatsimmi ullunik pingasunik piffissalius-samit kingusinnerusoq. Taamaattumik pissaanermik atuineq taanna ullut pingasut iluanni nalunaarutigineqarsimanersoq paasiuminaatsippara.

Immersugassat sinnerinit 16-iusunit immersugassat arfineq marluk ullut pingasut iluanni nalunaarutigineqarsimapput.

Immersugassanit 16-init taakkunannga sisamat ullulernerqarsimanatillu ulloq unnuarlu paaqqinniffiup pisortaata taassumaluunniit tullersortaata oqaaseqaataanik imaqaangillat, taamaattumillu pisut taakku ullut pingasut iluanni nalunaarutigineqarsimanersut paasiuminaatsippara.

Immersugassaq ataaseq pisortap oqaaseqaataanik imaqarpoq, taannali ullulernerqarsimanngilaq. Taamaattumik pissaanermik atuineq taanna ullut pingasut iluanni nalunaarutigineqarsimanersaq aamma paasiuminaatsippara.

Immersugassanit 16-init taakkunannga sinneruttut sisamat pisortap oqaaseqaataanik ulluligaasunik imaqarput, pissaanermilli atuisimanerup kingornatigut ullunik pingasunik piffissaliussamit kingusinnerusukkut ulluligaallutik. Naatsorsuutigaara ulluliussat tassaasut ullut immersugassap nalunaarutigineqarfii, taamaalillutillu immersugassat pisortap oqaaseqaataanik imaqartut piffissaliussamit pissaanermik atuisarneq pillugu inatsimmi aalajangersarneqartumit ullunik ataatsimik, marlunnik, sisamanik 12-inillu kingusinnerusukkut nalunaarutigineqarsimasut.

Oqaatigaara piffissap (2018-ip 2019-illu) paasissutissanik pissarsiniarfigisama saniatigut tulleriinneri malillugit 2017-imi aamma 2020-mi pissaanermik atuinermik nalunaarutiginninnermi immersugassat marluk tigugikka. Immersugassaq 2020-meersoq ullulernerqarsimananiluunniit ulloq unnuarlu paaqqinniffiup pisortaata oqaaseqaataanik imaqaangilaq. Taamaattumik pisoq taanna ilumut nalunaarutigineqarsimanersaq piffissaliussallu iluani nalunaarutigineqarsimanersaq paasiuminaatsippara. Immersugassaq 2017-imeersoq ulloq unnuarlu paaqqinniffiup pisortaqatigiivisa oqaaseqaataanik imaqarpoq ullulernerqarsimallunilu, pissaanermilli atuinerup kingornatigut ullut pingasut qaangiunneranni ullulernerqarsimalluni. Imatut paasivara nalunaarutiginninnerneq pissaanermik atuisarneq pillugu inatsimmi piffissaliussamit kingusinnerusukkut pisimasoq.

Aamma oqaatigaara paaqqinniffiup pissaanermik atuinernik nalunaarutiginninnerinik misissuineq nassuiaaniarnerlu piffissamik atuinartorujussuusimallunilu ajornakusoortorujussuusimasoq, minnerunngitsumik immersugassanik sukkut tamaana tunniussisaqattaarnej, immersugassanik kukkusunik assi-

giinngitsunillu atuineq immersugassanillu immersuisarsimannginneq pissutigalugit.

Isumaginninnermik Aqutsisoqarfiup allakkatigut 2. februar 2021-meersutigut oqaatigaa Gertrud Rask Mindemik suleqateqarneq Aqutsisoqarfiup aallartissimagaa.

Tamanna imatut paasivara immersugassat eqqortumik immersorneqartarnissaat pissaanermillu atuinerit kommunimut uninngavigisamut, kommunimut najugarivitamut Naalackersuisunullu (Isumaginninnermik Aqutsisoqarfimmut) piffissaagallartillugu nalunaarutigineqartarnissaat Gertrud Rask Mindep isumaginiaraa, immersugassanilu ataasiakkaani paasissutissat sukumiisunersut Isumaginninnermik Aqutsisoqarfik pissaanermik atuinerit pillugit nalunaarutit tiguneqarnerisa kingornatigut naliliisarniartoq.

Isumaginninnermik Aqutsisoqarfiup allakkatigut 25. februar 2021-meersutigut ilassutitut oqaatigaa inatsisit suut malinneqassanersut suullu nalunaarutigineqartassanersut ilitsersuummi/naalakkiummi paasissutissiissutigineqarsimasut. Isumaginninnermik Aqutsisoqarfiup aamma oqaatigaa pissaanermik atuisarneq pillugu inatsit nalunaaruteqarnermilu immersugassat pi-sortanik isumasioqatigiissitsinerni tamani aamma Aqutsisoqarfiup ulloq unnuarlu paaqqinniffinnut ukiumoortumik angalanerini eqqartorneqartartut, taamatuttaarlu immersugassat qanoq toqqortarineqartarnissaat sammineqartarluni, taamaalilluni nalunaartutiginninnerit sumiinneri paaqqinniffinnit ilisimaneqartuaannarsinnaaqqullugit.

Kiisalu Isumaginninnermik Aqutsisoqarfiup oqaatigaa pissaanermik atuisarneq pillugu inatsit nalunaaruteqarnermilu immersugassat 2018-imi atuartissutigineqarsimasut, taamatullu atuartitsinerup ingerlanneqaqqinnissaa pi-sariaqartinneqarnerisooq qulaajarneqassasoq. Ulloq unnuarlu paaqqinniffinnut, taamalu amma Gertrud Rask Mindemut, tunngasuni tamani pissaanermik atuineq pillugu ilisimasat assigiissaarniarlugit nutartikkamik pikkorissartitsinissamut periarfissat Isumaginninnermik Aqutsisoqarfiup aamma misissorlugit aallartissimavoq.

Gertrud Rask Mindep pisuni sisamani pissaanermik atuinernik pissaanermik atuisarneq pillugu inatsit tunngavigalugu nalunaarutiginnissimanginnera isorisariaqartutut isigaara.

Isumaginninnermik Aqutsisoqarfiup allakkani tulleriinneri malillugit 2. februar aamma 25. februar 2021-meersuni pissaanermik atuinernik nalunaarutiginnittarneq pillugu paasisutissisisutigisai maluginiarpakka, immikkoortumullu tassunga atatillugu annertunerusumik iliuseqaqqissananga.

6. Pissaanermik atuisarneq pillugu inatsisip sulisunut tunniunneqartarnera

Pissaanermik atuisarneq pillugu inatsimmi § 29-kkut aalajangersarneqarpoq pissaanermik atuisarneq pillugu inatsit ulloq unnuarlu paaqqinniffinni inatsimmi pineqartunut ilaatinneqartuni sulisunut tamanut tunniunneqartassoq, sulisullu inatsimmik tigusaqarnertik ulloq unnuarlu paaqqinniffiup pisor-taanut uppersarlugu atsiortassasut.

Pisortap misissuinerimi oqaatigaa sulisut nutaat tamarmik inatsisip assilineranik tunineqartartut, tigusinertillu uppersarlugu atsiortartut.

Pisortaqatigiit nassuiaatitut aammattaaq oqaatigaat atorfeqartitaasut tamatumani saniatigut inatsimmik ilinniartinneqartartut pissaanermillu atuisimagnik pissaanermik atueq pillugu immersugassaq immersortaqquullugu eqqaasinneqartartut. Sulisut nutaat tamatumani saniatigut siunnersortilerneqartarput, taassumalu pissaanermik atueq pillugu immersugassap qanoq immersorneqarnissaa nassuiarlugulu takutittaraa.

Sulisut arlallit misissuinerimi oqaatigaat pissaanermik atuisarneq pillugu inatsisip assilineranik tunineqarsimangisaannarlutik tigusaqarnertilluunniit uppersarlugu atsiorsimangisaannarlutik.

Sulisut misissuiartortunit oqaloqatigineqartut ilaasa arlallit tamatumani saniatigut oqaatigaat pissaanermik atuisarneq pillugu inatsimmi malittarisassanik

ilinniartivinneqarsimanngisaannarlutik, inatsilli piffissap ingerlanerani ilinniarsimagitsik.

Sulisulli misissuiartortunit oqaloqatigineqartut tamarmik misigisimapput pisumik najugaqartumut pissaanermik atuinissap pisariaqalerfianik pisoqarnerani periaaseq atuuttoq toqqissisimaffigalugu. Sulisut tamarmik pissaanermik atuineq pillugu nalunaarutiginninnermi immersugassat sumi nassaarineqarsinnaanerit nalornigunillu kina aperisinnaanerlugu aamma nalunngilaat.

Pissaanermik atuisarneq pillugu inatsit pillugu ilitsersuummi imm. 55-imi § 29 pillugu ilaatigut makku oqaatigineqarput:

“[...] Pissaanermik atuineq pillugu malittarisassanik misissuineq suliarinninnerlu sulisunik nutaanik tamanik, aamma paarlatsinik, ilisarititsinermut ilaasariaqarpoq. Sulisut nutaat ilitsersuummik atuinissaat aammattaaq innersuussutigineqarsinnaavoq.”

Isumaginninnermik Aqutsisoqarfiup allakkani 25. februar 2021-meersuni oqaatigaa Gertrud Rask Mindep pisortaa Aqutsisoqarfiup ataatsimeeqatigisimagaa, inatsillu sulisunut tunniunneqartassasoq sulisullu tamanna uppernarsarlugu atsiortinneqartassasut tamatumunnga atatillugu oqaloqatigiissutigineqarsimasoq.

Isumaginninnermik Aqutsisoqarfiup aamma oqaatigaa paaqqinniffiup sulisunut nutaanut pissaanermik atuisarneq pillugu inatsimmik nassuiaassisarnissaa ilinniartitsisarnissaalu pisortamik ataatsimeeqateqarnermi oqaloqatigiissutigineqarsimasoq.

Paasissutissiissutigineqartut maluginiarpakka, immikkoortumullu tassunga atatillugu annertunerusumik iliuuseqaqqissananga.

7. Pissaanermik atuisarneq pillugu inatsisip meeqqanut angajoqqaanullu ilisimatitsissutigineqartarnera

Pissaanermik atuisarneq pillugu inatsimmi § 27-kkut makku aalajangersarneqarput:

“§ 27. Meeqqat inissinneqarsimasut aamma angajoqqaatut oqartussaassuseqartut immikkoortumi matumani malittarisassanik, kommunimilu sumiiffigisami kommunalbestyrelsimut aamma Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqartarfimmut naammagittaalliornissamut aqutissanik meeqqat inissinneqarsimasut angajoqqaatullu oqartussaasut ilisimatinneqarnissaat ulloq unnuarlu paaqqinniffimmi pisortap qulakkiissavaa, tak. §§ 24 aamma 26.”

Tassuuna aalajangersarneqarpoq meeqqat inissinneqartut taakkunungalu angajoqqaatut oqartussaassusermik tigummiqartut pissaanermik atuisarneq pillugu inatsimmi immikkoortumi II-mi (§§-ini 4-mit 29-mut) malittarisassanik, matumani tulleriinneri malillugit kommunalbestyrelsimut aamma Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqartarfimmut §§-t 24 aamma 26 tungavigalugit naammagittaalliornissamut periarfissaqarnera ilanngullugu eqarsaatigalugu, paasitinneqartarnissaat ulloq unnuarlu paaqqinniffiup pisortaata qulakkiissagaa.

§ 27 piareersarlugu sulianit erserpoq meeqqat angajoqqaatullu oqartussaassusermik tigummiqartut/-tup sunik pisinnaatitaaffeqarnerminnik ilisimasaqarnissaat aamma ulloq unnuarlu paaqqinniffimmi sulisut meeqqamut pissaanermik atuinnermi qanoq iliortassanersut aalajangersakkap qulakkiissagaa.

Pissaanermik atuisarneq pillugu inatsit pillugu ilitsersuummi imm. 54-imi ilaatigut makku oqaatigineqarput:

“[...] Meeraq inuusuttorluunniit paasinnittaatsimigut attaveqarniarnikkulluunniit piginnaanikitsuuppat, malittarisassanik misissuinerup aamma naammagittaalliornissamut periarfissat pillugit malittarisassanik paasissutissiinerup naleqqussakkamik, ersarissumik paasinartumillu ingerlanneqarnissaa qulakkeerneqassaaq.

Naak meeqqat inuusuttullu pissaanermik atuneq pillugu inatsimmi aalajangersakkanik toqqaannartumik naammagittaalliuuteqarsinnaanngikkaluarlutik, pissaanermik atuinnermik nalunaarsuineq aamma nalunaarutiginninneq aqutigalugit pisup qanoq ingerlasimaneranik namminnerlu qanoq misigineranik oqaluttuarinnin-

nissaminnut periarfissaqassapput. Pissaanermik atuineq pillugu sulianik suliarininnermi isummaminnik saqqummiinissaminnut ilanngutsitsinissaminnullu ikiorneqarnissamik pisariaqartitsinersut isumaliutigineqartariaqarpoq.

Angajoqqaat taamatuttaaq pissaanermik atuineq pillugu malittarisassanik paasitinneqassapput, tassunga ilanngullugu naammagittaalliorsinnaaneq, tak. pissaanermik atuineq pillugu inatsimmi § 24 aamma § 26. Tamanna pisinnaavoq pissaanermik atuineq pillugu malittarisassanik angajoqqaat tunineqarnerisigut, aammalu tassunga atatillugu naammagittaalliornissamut periarfissanik maluginneqqusinkut.”

Pisortap misissuinnermi nassuiaatitut oqaatigaa paaqqinniffiup najugaqartut angajoqqaallu pissaanermik atuisarneq pillugu inatsimmi malittarisassanik aataatsimut ilisimatinneq ajorai, pissaanermilli atuiffiusumik pisoqarsimagaa ngat paaqqinniffiup najugaqartut angajulliunerusut angajoqqaalluunniit pisuni arlalinni oqaloqatigisarai.

Pisortap aammattaaq oqaatigaa pissaanermik atuisarneq pillugu inatsimmi § 27 eqqumaffigisimanngikkini.

Isumaginninnermik Aqutsisoqarfiup akissutaa 25. februar 2021-imeersoq tungavigalugu imatut paasivara Gertrud Rask Mindep pissaanermik atuisarneq pillugu inatsit meeqqanut naleqqussagaasumik paasiuminarsarlugulu massakkut nassuiartalersimagaa, taamatuttaarlu angajoqqaat pissaanermik atuisoqarnerani ilisimatinneqartalersimallutik.

Isumaginninnermik Aqutsisoqarfiup aammattaaq oqaatigaa angajoqqaat pissaanermik atuisarneq pillugu inatsimmi malittarisassanik paasitinneqarnissaat Aqutsisoqarfiup Gertrud Rask Mindemut suli eqqaasitsissutigisaraa, matumani kommunimi uninngavigisami kommunalbestyrelsimut aamma Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqartarfimmut naammagittaalliorsinnaaneq pillugu malittarisassat ilanngullugit eqqarsatigalugit, taamatuttaarlu meeqqat naammagittaalliornissamut periarfissamik paasitinneqartartussaallutik.

Paasissutissiissutigineqartut maluginiarpakka, immikkoortumullu tassunga atatillugu annertunerusumik iliuseqaaqqissananga.

8. Oqarasuaatit angallattakkat

Gertrud Rask Mindep sulisunut quppersagaani misissuiartortut misissuinermitigusaanni ilaatigut makku oqaatigineqarput:

“Pisoqartillugu pasitsaassisoqartillugulu, assersuut mobil atoqatigiinnernik immiussanik imaluunniit inuit nittartakkakut naapittarfianni inuiaqatigiinnut kusanangitsumik pisoqartillugu assigisaanilluunniit unioqqutitsisoqartillugu saaffiginittoqartilluguluunniit, pasititsiniaaneq oqaloqatigiinnerlu pisassaaq pisoq aallaavigalugu, annertuumillu pisoqarsimappat sulisut pissaanermik atuisinnaapput najugaqartup mobilianik misissuillutik sunik imaqarnersoq paasiniallugu, kingornalunalarusiorneqassalluni. Taassuma kingorna naliliisoqartassaaq mobilimik arsaarinninneq pissanersoq.”

Ingerlatsineq pillugu inatsiseqartitsinermit inatsisikkut naapertuuttumik tunngavissaqartussaanerup nalinginnaasup manna ilaatigut nassataraa, tassalu pisortani ingerlatsiviup sulinera inatsimmik inatsiseqartitsinikkulluunniit aallaavimmik akuerisaasumik tunngaveqassasoq. Akuliunneq annertusiartortillugu inatsisikkut tunngavigisaq qularnaannerujartortariaqarpoq. Jon Andersenip allallu atuakkiaanni “Forvaltningsret”-imi aappasaanik naqitertinneqartumi (2002-meersumi) quppernerit 291 aamma 302 kiisalu Jens Gardep allallu atuakkiaanni “Forvaltningsret – Almindelige emner”-mi tallimasaanik naqitertinneqartumi (2009-meersumi) quppernerit 150 aamma 180 inner-suussutigaaq.

Uanga naliliinera unaavoq inatsisikkut naapertuuttumik tunngavissaqartussaanerup manna nassatarigaa, tassalu najugaqartup oqarasuaataanik angallattakkamik sulisut arsaarinnittarnerat akuliunnerusoq ima annertutigisoq inatsisikkut ersarissumik qularnaatsumillu tunngavissaqartariaqarluni. Tamatumama pissuseqataa najugaqartup oqarasuaataata angallattakkap imaanik paaqqinniffiup sulisullu misissuisinnaatitaanerannut atuuppoq.

Inatsisikkut tunngavissamik taamaattumik piosoqanngilaq.

Pissaanermik atuisarneq pillugu inatsimmi § 13 pillugu oqaaseqaatinit makku erseput:

“Paaqqinniffik sumiiffigisarluunniit meeqqap avatangiisimiittunik attaveqaqateqar-tarnissamut periarfissaanik nakkutilliisunik illumi malittarisassiorsinnaangilaq. Sumiiffigisami kommunalbestyrelsip aalajangiinera tunuliaqutaralugu aatsaat nak-kutilliisoqarsinnaavoq.”

Tamanna misissuiartortut Gertrud Rask Mindemi pisortaqatigiinnut misissui-nerup kingornatigut saqqummiuppaat. Pisortaqatigiit kingusinnerusukkut na-lunaarput immikkoortoq taanna sulisut quppersagaannit peerneqassasoq paaqqinniffik aalajangertoq.

Isumaginninnermik Aqutsisoqarfiup allakkani 25. februar 2021-meersuni aamma oqaatigaa tunaartarisassat, politikkit, illumi malittarisassat sulisullu quppersagaasa misissorneqarnissaat pisariaqartoq Aqutsisoqarfiup paasisi-magaa, taakkualu assigiissaarneqarneqarinik sulineq Isumaginninnermi A-qutsisoqarfiup ingerlateqqinniaraa, taamatuttaarlu tamanna Isumaginninner-mik Aqutsisoqarfiup paaqqinniffinnut siunissami angalasarnissaani paaqqin-niffinnut oqaloqatiginnissutigineqartarniartoq.

Paasissutissiissutigineqartut maluginiarpakka, immikkoortumullu tassunga a-tatillugu annertunerusumik iliuuseqaqqissananga.

9. “Matut ammatinneqarnissaannik” malittarisassat

Gertrud Rask Mindemi sulisut quppersagaanni misissuiartortut misissuinnermi tigusaanni ilaatigut makku silittumik allallugit oqaatigineqarput:

“Nakkutigineranilu meeqqat suneri nakkutigeqqissaakkit, uffarfinni mar-looqqusaanngillat imaluunniit ineqqaminni, pulaartoqassagunik iniminni matu ammatinneqassaaq sulisullu nakkutigeqqissartariaqarpai suleriner-sut [uanga ataatigut titagara], ineqartummi atoqatigiinnikkut siuarsima-suupput, taamaattumik ineqatigiit imminnut atoqatigeeriataarsinnaaneri annertuumik nakkutigisariaqarpoq tamannalu pinngitsoortittariaqarpoq.”

Pissaanermik atuisarneq pillugu inatsit pillugu ilitsersuummi imm. 46-mi ilaqtanik katerisimaaqateqartarneq allanillu pulaartoqartarneq pillugit ilaati-gut makku oqaatigineqarput:

“Angerlarsimaffiup avataani inissisimanerup nalaani meeraq inuusuttorluunniit a-
ngajoqqaaminik allanillu attaveqarnissamik, soorlu qatanngutinut, aanaamut aa-
taamullu, ilaqtanut allanut, ikinngutinut il.il. katerisimaaqatiginnissinnaanermik
attaveqarnissamillu pisinnaatitaaffeqarpoq.”

Pissaanermik atuisarneq pillugu inatsit pillugu ilitsersuummi imm. 6-imi nam-
minerisamik inuuneqarsinnaatitaaneq pillugu makku oqaatigineqarput:

“Isumaqatigiisummi [Inuit Pisinnaatitaaffii pillugit Europami Isumaqatigiisummi,
aaqqiss.] immikkoortumi 8-mi allassimavoq kinaluunniit inuunerminut aammalu i-
laqtariit inuunerannut, angerlarsimaffianut allanullu allaffinneqateqartarnera-
nut ataqqineqartariaqartoq. Pisinnaatitaaffinnut taakkununga akuliunneq taa-
maallaat pisinnaavoq inatsimmi tamanna tunngavissaqarpat aammalu akuliunneq
allaaserisaq 8, imm. 2-mi taagorneqartuni akuliussinnaanerni tunngavissaqartut
allassimappat, akuliunnerlu siunertamut tunngatillugu naapertuuppat.”

Isumaqarpunga namminerisamik inuuneqarsinnaatitaanerup manna nassata-
rigaa, tassalu najugaqartup, meeraaguni inersimasuuguniluunniit, matu ma-
tullugu nammineq ineeqqamini isersimasinnaatitaanera. Isumaqarpungat-
taa namminerisamik inuuneqarsinnaatitaanermi, najugaqartup tamanna
kissaatigippagu, ineeqqami pulaartunik/ikinngutinik matu matullugu isersi-
masoqarsinnaatitaaneq pineqartunut ilaatinneqartoq.

Taamaattoqarnera misissuiartortut Gertrud Rask Mindemi pisortaqatigiinnut
misissuinerup kingornatigut saqqummiuppat. Pisortaqatigiit kingusinneru-
sukkut nalunaarput immikkoortoq taanna sulisut quppersagaannit peerne-
qassasoq paaqqinniffik aalajangertoq.

Isumaginninnermik Aqutsisoqarfiup allakkani 2. februar 2021-meersuni o-
qaatigaa paaqqinniffiup Aqutsisoqarfimmut paasissutissiissutigisimagaa naju-
gaqartut pulaartoqaraangamik matuminnik massakut matoqqatitsinnaaler-
simasut.

Isumaginninnermik Aqutsisoqarfiup allakkani 25. februar 2021-meersuni ilassutitut oqaatigaa inuit pisinnaatitaaffii pillugit isumaqatigiissummi artikel 8 tamanut attuuttusoq, aamma ulloq unnuarlu paaqqinniffinni najugaqar-tunut, isumaqatigiissullu malinneqarnerisooq Aqutsisoqarfiup angalanerini paa-siniarneqartarniartoq.

Paasissutissiissutigineqartut maluginiarpakka, immikkoortumullu tassunga a-tatillugu annertunerusumik iliuuseqqissananga.

10. Kommunit iliuusissanut pilersaarutaat

10.1. Gertrud Rask Minde misissuineq sioqqullugu qinnuigaara najugaqartut ataasiakkaarlugit iliuusissanut pilersaarutit paaqqinniffiup kommuninit naju-garivitanit tigusimasaasa nutaanerpaat assilineri uannut nassiateqqullugit.

Iliuusissanut pilersaarutinik paaqqinniffimmit tamatuma kingornatigut tigusa-qanngilanga.

Najugaqartut ataasiakkaarlugit iliuusissanut pilersaarutit nutaanerpaat paaq-qinniffiup najugaqartut kommunitut najugarivitaannit tigusimasaasa ulluinut takussutissiaq misissuinerup kingunitsiannua Gertrud Rask Mindemit tigua-ra. Iliuusissanut pilersaarutit qulit takussutissiamut ilanngullugit tiguakka.

Angerlarsimaffiup avataanut inissiinermut atatillugu iliuusissanut pilersaarutit eqqarsaatigalugit malittarisassat assigiinngitsut marluk pingaarnertut atuup-put. Iliuusissanut pilersaarutit pillugit malittarisassat taakkunani marlunni as-sigiinngitsuupput.

Meeqqanik tapersersuisarneq pillugu inatsit tunngavigalugu iliuusissanut pi-lersaarutit

Meeqqat tapersersorneqarnissaannut Inatsisartut inatsisaanni nr. 20-mi, 26. juni 2017-imeersumi kingusinnerusukkut allannguuteqartinneqarsimasumi (matuma kingornatigut meeqqanik tapersersuisarneq pillugu inatsimmik taa-

neqartartussami) § 46, imm. 1-ikkut aamma imm. 5-ikkut makku aalajangersarneqarput:

“§ 46. Kommunalbestyrelsi meeqqamut iliuusissanut pilersaarummik allaganngorlugu suliaqassaaq:

1) isumaginninnikkut misissuinermit atatillugu, tak. § 45,
2) ikiorsiinissamik suliniuteqarnernik aallartitsisoqarnissaanik aalajangiisoqartinnagu, tak. §§ 21 aamma 25, aamma inissiinissaq pillugu, tak.

§§ 27 imaluunniit 28,

3) angajoqqaanngortussanut ikiorsiinissamik suliniuteqarnernik aallartitsisoqarnissaanik aalajangiisoqartinnagu, tak. aamma § 26,

4) ikiorsiinerit unitsinneqarnissaannik aalajangiisoqartinnagu, tak. §§ 21 aamma 25, kiisalu suliniuteqareernermit malitseqartitsineq, tak. § 40, aamma

5) suliniuteqareernermit malitseqartitsinissamik aallartitsisoqarnissaa pillugu aalajangiisoqartinnagu, tak. § 42.

[...]

Imm. 5. Angerlarsimaffiup avataanut inissiinermit inissiiffiusup iliuusissanut pilersaarummik tunineqarnissaa kommunalbestyrelsip isumagissavaa.

[...]”

Pisut arlallit kommunalbestyrelsip meeqqamut iliuusissanut pilersaarutiniq allaganngorlugit suliarinniffigisassai imm. 1-imi allattorneqarsimapput. Ilaatigut angerlarsimaffiup avataanut inissiisoqarnissaanik aalajangiisoqannginnerani iliuusissanut pilersaarut suliarineqassaaq. Kommunip iliuusissanut pilersaarutip ilai inissiivigineqartumut tunniutissavai, tak. imm. 5.

Meeqqanik tapersersuisarneq pillugu inatsimmi § 47, imm. 1-ikkut aalajangersarneqarpoq iliuusissanut pilersaarutip ukiumut ikinnerpaamik ataasiarluni nutarterneqartarnissaa kommunalbestyrelsip qulakkiissagaa:

“§ 47. Kommunalbestyrelsip iliuusissanut pilersaarutip minnerpaamik ukiumut ataasiarluni iluarsineqartarnissaa qulakkiissavaa.

Imm. 2. Kommunalbestyrelsip piaarnerpaamik aammalu imm. 1-imi aalajangersagaq apeqqutaatinnagu, iliuusissamut pilersaarummut attuumassuteqartunik meeqqap atugaani allannngortoqarpat iliuusissanut pilersaarummik iluarsiissuteqassaaq.”

Innarluutillit pillugit inatsit tunngavigalugu iliuusissanut pilersaarutit

Inuit innarluutillit tapersorsorneqarnissaannut Inatsisartut inatsisaanni nr. 13-imi, 12. juni 2019-imeersumi (matuma kingornatigut innarluutillit pillugit inatsimmik taaneqartartussami) § 26, imm. 1-ikkut aamma imm. 5-ikkut makku aalajangersarneqarput:

“§ 26. Inunnut innarluutilinnut kommunalbestyrelsit allaganngorlugu iliuusissanut pilersaarutininik suliaqassapput ima pisoqartillugu:

- 1) § 25 malillugu qulaajaanermut atatillugu.
- 2) Kapitali 8 malillugu tapersorsorneqarnissap imaluunniit kapitali 9 malillugu najugaqarfissatut neqeroorummi najugaqarnissap aallartinnissaa pillugu aalajangiisoqannginnerani.
- 3) Kapitali 14 malillugu tapersiinerup allanngortinneqarnissaa imaluunniit unitsinneqarnissaa pillugit aalajangiisoqannginnerani.
- 4) Meeqqap innarluutillip, Inatsisartut inatsisaat manna malillugu tapersiivigineqartup, meeqqat atuarfianni atualernissaa kingusinnerpaamik qaammatinik 6-inik sioqqullugu.
- 5) Meeqqap innarluutillip, Inatsisartut inatsisaat manna malillugu tapersiivigineqartup, meeqqat atuarfianni atuarnerata naammassinissaa kingusinnerpaamik qaammatinik 12-inik sioqqullugu.
- 6) Meeqqap innarluutillip, Inatsisartut inatsisaat manna malillugu tapersiivigineqartup, 18-inik ukioqalernissaa kingusinnerpaamik qaammatinik 12-inik sioqqullugu.

[...]

Imm. 5. Kapitali 9 malillugu najugaqarfissatut neqeroorummiinnermi iliuusissanut pilersaarutip ilai attuumassuteqartut najugaqarfissatut neqeroorummut tunniunneqarnissaat kommunalbestyrelsip isumagissavaa.

[...]”

Pisut arlallit kommunalbestyrelsip inummut innarluutilimmut iliuusissanut pilersaarutininik allaganngorlugit suliarinniffigisassai imm. 1-imi allattorneqarsimapput. Ilaatigut najugaqatigiiffittut neqeroorummi inissiisoqarnissaanik inatsimmi kapitali 9 tungavigalugu aalajangiisoqannginnerani iliuusissanut pilersaarut suliarineqassaaq. Kommunip iliuusissanut pilersaarutip ilai najugaqatigiiffittut neqeroorummut tunniutissavai, tak. imm. 5.

Innarluutillit pillugit inatsit tunngavigalugu iliuusissanut pilersaarutip qaqugukkut nutarterneqartarnissaa piumasaqaataanersoq innarluutillit pillugit inatsimmi imaluunniit nalunaarummi nr. 18-imi, 4. november 2019-imeersumi takuneqarsinnaanngilaq.

Innarluutillit pillugit inatsimmi § 26 pillugu oqaaseqaatinit ilaatigut erserpoq:

“Inuup pineqartup maanna pisariaqartitai tunngavigalugit kommunalbestyrelsimit ingerlaavartumik nalilersuiffigineqartartoq aamma nutarterneqartartoq, iliuusissanut pilersaarutip ineriartortuartutut sakuulernissaa [...].”

Taamaalilluni meeraq meeqqanik tapersersuisarneq pillugu inatsit tunngavigalugu inissinneqarsimappat meeqqamut iliuusissamut pilersaarutip ukiutum ikinnerpaamik ataasiarluni nutarterneqartarnissaa atuuppoq. Meeraq innarluutillit pillugit inatsit tunngavigalugu inissinneqarsimappat meeqqamut iliuusissanut pilersaarut ingerlaavartumik naliliivigineqartarlunilu nutarterneqartassaaq.

Meeqqat meeqqanik tapersersuisarneq pillugu inatsisip aamma/imaluunniit innarluutillit pillugit inatsisip massakkut atuuttut sioqqullugit iliuusissanut pilersaarutit nutarterneqartarnissaannut piffissaliussat allaasut inatsisitoqqani atuuttut nalaanni inissinneqarsimagaluarpataluunniit kommunit meeqqat ataasiakkaarlugit iliuusissanut pilersaarutininik siunissami nutarterigaangamik naliliiviginnikkaangamillu inatsisip massakkut atuuttut malittussaavaat.

10.2. Iliuusissanut pilersaarutinit qulinit Gertrud Rask Mindemit tigusannit arfineq pingasut misissuinerup nalaani ukioq ataaseq sinnerlugu pisoqaassuseqarput. Pisumi ataatsimi paaqqinniffiup oqaatigaa najugaqartumut iliuusissanut pilersaarut 2007-imeersuusoq. Iliuusissanut pilersaarutip ullua paasiinnaasimangilara, taamaattumillu taanna ukioq ataaseq sinnerlugu pisoqaanerunersoq paasiuminaatsillugu.

Takussutissiamit paaqqinniffimmit tigusannit erserpoq paaqqinniffik najugaqartut pingasut pillugit iliuusissanut pilersaarutininik taakkua kommunitut najugarivitaannit tigusaqarsimanngisaannartoq.

Ulloq paaqqinniffiup najugaqartunut pingasunut allanut iliuusissanut pilersaarutitik tigusaqarfigisimasaa takussutissiami takuneqarsinnaavoq. Paaqqinniffiup najugaqartut pingasut taakku eqqarsaatigalugit oqaatigaa iliuusissanut pilersaarutit ullui ukioq ataaseq sinnerlugu pisoqaassuseqartut, tulle-riinneri malillugit 2011-meersoq, 2014-imeersoq aamma 2015-imeersoq. Iliuusissanut pilersaarutit pingasut taakku tigunngilakka.

Iliuusissanut pilersaarutini qulini tigusanni taakkunani takusinnaavara pisoqaanersaat 2013-imeersuusooq arlallillu 2016-imeersuusut.

Pisortap misissuinerimi oqaatigaa najugaqartut kommunitut najugarivitaat iliuusissanut pilersaarutitik nutartereqqullugit akuttunngitsumik nukingisaartarini, taamatuttaarlu taamaattoqarnera Pinaveersaartitsinermik Isumaginninnermillu Aqutsisoqarfimmut (matuma kingornatigut Isumaginninnermik Aqutsisoqarfimmik taaneqartartussamat) malugeqqullugu oqaatigisimagini.

Najugaqartut ataasiakkat inatsit suna tunngavigalugu inissineqarsimanersut paasissutissat misissuinerimi tigungmisakka tunngavigalugit paasiuminaatsippara. Taamaattumik meeqqanut ataasiakkaanut iliuusissanut pilersaarutit nutarterneqarnissaannut piffissaliussat suut atuunnerisa aalajangerniarnissaannut periarfissaqarsimanngilanga.

Isumaqaqpungali najugaqartoq innarluutillit pillugit inatsit tunngavigalugu inissineqarsimagaluarpuunniit – naak inatsit taanna iliuusissanut pilersaarutit ukiumut ataasiarlutik nutarterneqartarnissaannik kommuninut pissaaffiliinngikkaluartoq - inatsimmi piumasaqaatigineqartut ingerlaavartumik nutarterisoqartarsimasooq oqartoqarsinnaanngilluinnarpoq. Taamaalillutik iliuusissanut pilersaarutit ingerlaavartitsinermi sakkutut atorneqartussat naatsorsuutigineqaraluartut taamatut atorneqarsinnaanngillat, tak. innarluutillit pillugit inatsimmi § 26.

Isumaginninnermik Aqutsisoqarfiup allakkani 25. februar 2021-meersuni oqaatigaa kommunit arlallit iliuusissanut pilersaarutitik nutarterineq eqqarsaatigalugu isumaqatigiissutitik eqqortitsiniarnerminnik ajornakusoortitsisar-

nerat Aqutsisoqarfiup nalunngikkaa. Isumaginninnermik Aqutsisoqarfiup aammattaaq oqaatigaa paaqqinniffiit akissuteqaqqusillutik nukingisaarinerini Aqutsisoqarfik ikiuuttartoq, akissutisiniarnerli iluatsittuaannartanngitsoq. Isumaginninnermik Aqutsisoqarfiup oqaatigaa ulloq unnuarlu paaqqinniffinnut ukiumoortumik angalasarnermini kommuninik attaveqarfiginninnissamut periarfissaq Aqutsisoqarfiup atorluarniartaraa, iliuusissanullu pilersarutit tamatumunnga atatillugu oqaloqatigiissutigineqarsinnaasartut.

Tamanna kommuninut akisussaasuusunut malugeqqullugu oqaatigaara.

Oqaatigaara kommunit iliuusissanut pilersaarutinik Gertrud Rask Mindep pigisaanit nutaajunerusunik Gertrud Rask Mindemut nassiunneqarsimannigitsunik suliarinnittarsimasinnaanerat tamatumunnga atatillugu sillimmaakkiga.

11. Kommuninik Isumaginninnermillu Aqutsisoqarfimmik suleqateqarneq

Pisortaqatigiit misissuinermi oqaatigaat paaqqinniffiup najugaqartunut iliuusissanut pilersaarutinik nutartikkanik tigusaqartannginnera ajornartorsiutaa-soq. Pisortaqatigiit oqaatigaat najugaqartut kommunitut najugarivitaat nalunaarfigigajukkitik najugaqartut killiffii pillugit nalunaarusiat/ineriartortitsinissamik pilersaarutit paasissutissanik tigummisaminnik tunngaveqarlutik allatut ajornartumik suliarisariaqaritik, naak paasissutissat taakku kommuninut nutarterneqarsimannikkaluartut.

Pisortaqatigiit misissuinermi aammattaaq oqaatigaat Isumaginninnermik Aqutsisoqarfimmik suleqateqarneq "ajornartorsiorfiusutut piunngitsutullu" misigisimagitsik. Pisortaqatigiit oqaatigaat Aqutsisoqarfimmit akineqartannginneq assut pakatsissutigisaritsik.

Pisortaqatigiit kommuninik suleqateqarneq eqqarsaatigalugu oqaatigaat tamanna kommunimit kommunimut allanngorartooq, suleqatiginninnerli "ajornartorsiorfiusutut allanngorartumillu pitsaassuseqartartut" misinnarajuttartoq. Pisortaqatigiit tamatumunnga atatillugu oqaatigaat pingaartumik najugaqartut akiliunneqarlutik angalatinneqarnissaannik qinnuteqaatinut ata-

tillugu ajornartorsiutissaqartarlutik, sulinerup ingerlanera arriillunilu sivisu-sinnaasarmat.

Paaqqinniffiup suleqatigiinnermut atatillugu misigisartagai Isumaginninnermik Aqutsisoqarfimmut kommuninullu pineqartunut/ataasiakkaanut allakkani allani malugeqqullugit oqaatigaakka.

12. Naalungiarsunnik videokkut nakkutilliissutit kalerrisaarutitalit

12.1. Misissuiartortut pisortaqatigiinnik oqaloqateqarnerminni paasitineqarput immikkoortortaqarfimmi "Nanuaqqat"-ni naalungiarsunnik nakkutilliissutit assiliivittallit (videokkut nakkutilliissutit) pisiarineqarsimasut. Kalerrisaarutit unnuakkut atorineqartarput, meeqqat ass. noqartoortut noqaqattaartulluunniit unnuakkut pigaartuusunit takuneqarsinnaallutillu tusaaneqarsinnaaniassammata. Kalerrisaarutit ikinneqarsinnaapput qaminneqarsinnaallutillu, meeqqallu ineeraanni aalaakkaasutut ikkussugaanatik.

Sulisuq peqatigalugu immikkoortortaqarfimmik alakkarerinermi misissuiartortut oqaluttuunneqarput kalerrisaarutit meeqqat ullup ingerlanerani sinngusarnerini aamma atorineqartartut, taamaalillutik sulisut soorlu meeraq noqasagaluarpas noqaqattaalissagaluarpalluunniit pilertortumik qisuariartarsinnaaqqullugit.

Immikkoortortaqarfik aqqissuunneqarsimavoq meeqqat ineeraat torsuusakoorluni tikinneqarsinnaasunngorlugit. Torsuusap isuanippoq ini agguataarivik, ilaatigut immikkoortortaqarfiup iggavianut, nerisarfimmut tassanngaanuillu ingerlaqqilluni ataatsimoorluni isersimaartarfimmut attavilik. Taamaalillutik meeqqat ineeraat immikkoortortaqarfiup isersimaartarfiinit allanit immikkoortinneqarsimapput.

12.2. Ingerlatsineq pillugu inatsiseqartitsinermi inatsimmut naapertuuttumik tungaveqarnermik aallaaviup nalinginnaasup ilaatigut manna nassataraa, tassalu ingerlatsiviup sulinera – matumani Namminersorlutik Oqartussat ulloq unnuarlu paaqqinniffiutaat ilanngullugit eqqarsaatigalugit – inatsimmik

inatsiseqartitsinikkulluunniit tunngavimmik akuerisaasumik allamik tunngaveqassasoq.

Akuliunneq annertunerujartortillugu inatsisikkut tunngavik qularnaassiartusaaq. Jon Andersen allallu atuakkiaanni "Forvaltningsret"-imi aappasaanik (2002-mi) naqitertinneqartumi quppernerit 291 aamma 302 kiisalu Jens Gardep allallu atuakkiaanni "Forvaltningsret – Almindelige Emner"-mi tallimassaanik (2009-mi) naqitertinneqartumi quppernerit 150 aamma 180 inner-suussutigaaq.

Annertuumik akuliunnernut assersuutitut taaneqarsinnaasut tassaapput innuttaasup kiffaanngissuseqarluni oqaaseqarsinnaatitaaneranut, ilaqutariittut inuuneqarsinnaatitaaneranut aamma namminerisamik ineqarsinnaatitaaneranut akuliunnerit, taakkunanilu inatsisikkut erseqqissumik tunngavissaqassaaq. Jon Andersen atuakkiaanni "Social Forvaltningsret"-imi arfineq aappasaanik (2019-imi) naqitertinneqartumi quppernerit 67 tullialu inner-suussutigaaq.

Tamanna tunngavigalugu isumaqarpunga matuma isumaliutersuutiginnissaanut pissutissaqartoq, tassalu Gertrud Rask Minde naalungiarsunnik videokkut nakkutilliissutit kalerrisaarutitallit taaneqartut allaaserineqartutut atornissaannut inatsisikkut naammattumik tunngavissaqarnerisooq.

Aaqqissuussaannermut tunngasut

Inatsisilerineq pillugu atuakkiani nalinginnaasumik aalajangersimasumillu naatsorsuutigineqarpoq/ilimagineqarpoq pisortat paaqqinniffiutaanni pisortaqatigiit – inatsisiliornermi tunngavissaligaanngitsumik – malittarisassanik aalajangersimasunik torersuutitsinissamut tunngasunik (illumi malittarisassanik) paaqqinniffimmi najugaqartunut aalajangersaasinnaasut, paaqqinniffiup siunertaata killissaritaasa iluanni. Oqartoqartarpoq malittarisassat taamaattut aaqqissuussaannermut tunngasunik tunngaveqartut.

Aaqqissuussaannermut tunngasut sunut tunngaviusinnaanerit killeqarpoq. Ilaatigut Tunngaviusumik Inatsit aamma Inuit Pisinnaatitaaffii pillugit Europami Isumaqqatigiissut paaqqinniffiup aaqqissuussaannermut tunngasut tun-

ngavigalugit qanoq iliuseqarsinnaanerata annertussusianik killissaliipput. Aaqqissuusaanermut tunngasut soorlu innuttaasut kiffaangissuseqarlutik pi-sinnaatitaaffiini akuliuttoqarnissaanut tunngavissaliisinnaangillat, matumani ilaatigut inuttut nammineq kiffaangissuseqarneq inigisallu innarlerneqanngisaannartussaanera ilanngullugit eqqarsaatigalugit.

Jon Andersenip atuakkiaani "Social Forvaltningsret"-imi arfineq aappasaanik (2019-imi) naqitertinneqartumi qupperneq 18 innersuussutigaa, tassa-nilu ilaatigut oqaatigineqarluni aaqqissuusaanermut tunngasut najugaqartut ineeraannik il.il. misissuiffiginninneq (ransagning) tunngavissalersinnaan-gikkaat, aaqqissuusaanermullu tunngasutigut isiginninnerit innuttaasut namminerisaminnik angerlarsimaffiini atuunnatik. Folketingip Ombudsman-diata oqaaseqaataani 2020-30-mi quppernerit 9 tullialu aamma 2017-13-imi quppernerit 7 tullialu aammattaq innersuussutigaa, taakkunanilu aaq-qissuusaanermut tunngasut taakkunungalugu killissarititaasut pillugit oqaatigineqartut assigiipput.

Pissaanermik atuisarneq pillugu inatsit pillugu ilitsersuummi imm. 16-imi aaqqissuusaanermut tunngasut taakkunungalugu killissarititaasut pillugit ilaatigut makku oqaatigineqarput:

"[...] Suliffimmi malittarisassat aaqqissuusaanermut tunngasut ilaattut isigine-qassapput. [...] Aaqqissuusaanermut tunngasut taamaalillutik malittarisassanik imaqarsinnaapput aammalu paaqqinniffinni pitsaasunik sinaakkuteqarnerup pigi-neqaannarnissaa siunertaralugu meeqqanut inuusuttunullu iliuousissat malittari-sassiaasimassallutik. Assersuutigalugu piumasarineqarsinnaavoq meeqqat inuu-suttulluunniit ineeqqaminni torersaasassasut, paaqqinnittarfimmi eqqiluisaartuu-nissaq eqqarsaatigalugu. Malittarisassalli aalajangerneqartut iliuutsillu aalaja-ngersakkat tunngavigalugit iliuserineqartut, inuup kiffaangissuseqarneranik annertuallaamik annikillisisissanngillat allatulluunniit artorsartitsilissanatik, tak. [...] pisunut naapertuuttumik iliuseqarnermik tunngaveqarneq. [...] Inuup kif-faangissuseqarneranut piginnittuusinnaanerannullu akuliunnernut, [...] il.il. inisiiffiusup taamatut iliuseqarnissaminut inatsisini immikkut tunngavissaqartus-saavoq, taamaattumik akuliunnerit taamatut ittut aaqqissuusaanermut tunnga-sut aallaavigalugit tunngavilersorneqarsinnaangillat."

Gertrud Rask Mindep naalungiarsunnik videokkut nakkutilliissutinik kalerrisaarutitalinnik misilittagaqarfigalugu aqqiissutitut atuinera paasilluarsinnaasorujussuara, pingaartumik meeqqat isumannaatsuunissaannik peqqissuunissaannillu sunniuteqarluartunik isumaginninneq eqqarsaatigalugu.

Isumaqarpungali aqqissuussaannermut tunngasut paaqqinniffiup naalungiarsunnik videokkut nakkutilliissutinik kalerrisaarutitalinnik pisuni allaaserineqartuni atuineranut tunngavissaliisinnaangitsut. Naalungiarsunnik nakkutilliissutit atornerarannik paasinnilluarumarumaluunniit taamatut atuneq inatsisinik unioqqutitsineruvoq, tassami taamaaliortoqassappat inatsisikkut tunngavissaqarnissaq piumasqaataammat. Isumaqarpunga inatsisit Gertrud Rask Minde naalungiarsunnik videokkut nakkutilliissutinik kalerrisaarutitalinnik allaaserineqartutut atuinissaanut periarfissinngikkaat.

Isumaqarpungattaq meeqqat sinngusarnerminni unnuakkullu sininnerminni isumannaatsuunerat peqqissusiallu naalungiarsunnik videokkut nakkutilliissutit kalerrisaarutitalit atornerarannik allatut iliorluni nakkutigineqarsinnaalluartoq.

Isumaginninnermik Aqutsisoqarfiup allagaanit 25. februar 2021-meersunit ersepoq Gertrud Rask Mindep Isumaginninnermik Aqutsisoqarfimmut oqaatigisimagaa naalungiarsunnik nakkutilliissutit paaqqinniffiup madrassinik kalerrisaarutitalinnik tigusaqarnissaata tungaanut atornerarannik. Meeraq noqaraluarpat noqaqattaalerarluarpalluunniit sulisut ingerlaannarlutik qisuariartarnissaat madrassit kalerrisaarutitalit qulakkiissavaat. Gertrud Rask Mindep Isumaginninnermik Aqutsisoqarfimmut aammattaq oqaatigisimavaa immikkoortoqarfirmi Nanuaqqani sulisoqarniarnikkut ajornartorsiuteqartoq, meeqqallu peqqissusiannik atugarissaarnerannillu eqqarsaatiginninneq pingaartuusoq. Kiisalu Gertrud Rask Mindep Aqutsisoqarfimmut oqaatigaa naalungiarsunnik nakkutilliissutit atorallartariaqaritit, unnuami pingaartut meeqqanik alakkarteralutik matunik ammaasarnermikkut meeqqanik itertitsisarnissaat pinngitsoortinniarlugu.

Isumaginninnermi Aqutsisoqarfiup allakkani 25. februar 2021-meersuni oqaatigaa Aqutsisoqarfiup naalungiarsunnik nakkutilliissutinik atuinerup inat-

sisinik unioqqutitsisuunera Gertud Rask Mindep pisortaanut erseqqissarsimagaa.

Kiisalu Isumaginninnermik Aqutsisoqarfiup oqaatigaa naalungiarsunnik nakkutilliissutit videokkulluunniit assiliissutit atorlugit nakkutilliinerup inatsisinik unioqqutitsisuunera Aqutsisoqarfiup Gertrud Rask Mindemut eqqaasitsissuti-guarniaraa. Taamaattumik Isumaginninnermik Aqutsisoqarfiup oqaatigaa aaqqiissummik allamik nassarniapallattoqartariaqartoq, Isumaginninnermilu Aqutsisoqarfiup tamanna malitseqartitsiviginiaraa.

Aqutsisoqarfiup allagai 25. februar 2021-meersut imatut paasivakka naalungiarsunnik nakkutilliissutit videokkut assiliissutitalit eqqartorneqartut atorneqarnissaannut inatsisikkut tunngavissaqannginneranik taamaalillunillu taakkuninnga atuinerup inatsisinik unioqqutitsisuuneranik uanga oqarnera Aqutsisoqarfiup isumaqatigigaa.

Isumaginninnermik Aqutsisoqarfiup malitseqartitsissutitut e-mailikkut 24. marts 2021-meersukkut oqaatigaa naalungiarsunnik nakkutilliissutit atornerqarunnaarsimasut, 22. marts 2021-miillu atornerqarsimanatik. Isumaginninnermik Aqutsisoqarfiup e-mailimi tassani oqaatigaa meeqqat noqarnerannik noqaqattaarnerannilluunniit paasisaqarniarluni periaaseq alla paaqqinniffiup atulersimagaa.

Nalunaarusiamut matumunnga missingiummi allappunga Gertrud Rask Mindep meeqqat sininnerini nakkutilliinermini naalungiarsunnik nakkutilliissutinik videokkut assiliissutitalinnik atuinini unitsissagaa inassutigigiga.

Naalungiarsunnik nakkutilliissutit paaqqinniffimmi atornerqarunnaarsimane-rannik Isumaginninnermi Aqutsisoqarfiup paasisutissiissutigisaa maluginiarpara. Taamaattumik immikkoortumut tassunga atatillugu annertunerusumik iliuuseqaqqissanngilanga.

13. Pissutsit allat

Najugaqartoq pillugu pissutsit ernumanartoqartutut isigisakka misissuinermit uannut ilisimatitsissutigineqarput.

Pissutsit najugaqartup kommunitut najugarivitaanut, kommunitut uninngavigisaanut Isumaginninnermilu Aqutsisoqarfimmut allakkatigut allatigut malugeqqullugit oqaatiginiarlugit aalajangerpunga. Pissutsit taakku najugartoq eqqarsaatigalugu nalunaarusiami matumani eqqaaneqaqqissanngillat.

14. Malitseqartitsineq

Gertrud Rask Minde qinnuigaara sulisut, najugaqartut ilaqutaasullu nalunaarusiamik matuminnga ilisimateqqullugit.

Nalunaarusiap matuma assilinera Naalakkersuisoqarfimmut ilisimatitsissutitut nassiuppara.

Gertrud Rask Mindemi Sisimiuniittumi misissuinerana pillugu suliaq matumuuna inaarlugu suliarineqartutut isigaara.

Nalunaarusiaq manna 2021-mi ukiumoortumik nalunaarutinni ilanngunneqarumaarpoq, nittartakkannilu www.ombudsmandi.gl-imi tamanut saqqummiunneqarumaarluni.

Misissuinerup inatsiseqartitsinikkut tunngavia

Ombudsmandip sulineranut inatsiseqartitsinikkut tunngavigisaq Inatsisartut Ombudsmandiat pillugu Inatsisartut inatsisaanni (matuma kingornatigut Ombudsmandi pillugu inatsimmik taaneqartartussami) nr. 7-imi, 1. juni 2017-imeersumi aalajangersarneqarpoq.

Inatsisartut Ombudsmandiat Inatsisartunit qinerneqartarpoq, tak. Ombudsmandi pillugu inatsimmi § 1, imm. 1, sulinerminili Inatsisartunut attuumasuteqarani, tak. § 6, imm. 1. Kalaallit Nunaanni Namminersorlutik Oqartussat kommunillu ataanni pisortat ingerlatsiviisa ilaat tamarmik Ombudsmandip sulinerani pineqartunut ilaatinneqarput, tak. Ombudsmandi pillugu inatsimmi § 7, imm. 1-imi oqaaseqatigiit siulliit.

Oqartussaasut inuillu Ombudsmandip sulinerani pineqartunut ilaatinneqartut inatsiseqartitsineq atuuttoq unioqqutillugu iliuseqarnerisut suliasaminniluunniit ingerlatsinerminnut atatillugu allatigut kukkussuteqarnerisut sumiginnaanersulluunniit Ombudsmandip misissugassaraa, tak. Ombudsmandi pillugu inatsimmi § 19, imm. 1. Ombudsmandi isornartorsiuisinnaavoq, inassuteqarsinnaalluni suliamillu paasinninnini aamma saqqummiussinnaallugu, tak. Ombudsmandi pillugu inatsimmi § 20.

Ombudsmandi pillugu inatsimmi § 16-imi oqaaseqatigiitsigut siullertigut aalajangersarneqarpoq paaqqinniffiit suliffeqarfiilluunniit kiisalu atorfeqarfiit allat Ombudsmandip sulinerani pineqartunut ilaatinneqartut sulluunniit Ombudsmandip misissorsinnaagai. Taamatut misissuinermut atatillugu – Ombudsmandi pillugu inatsimmi §§-ini 19-imi 20-milu aalajangersarneqartut saniatigut – Ombudsmandip pissutsit paaqqinniffiup aqqissuussaananeranut ingerlanneqarneranullu tunngasut kiisalu pissutsit paaqqinniffimmik atuisut pineqartarnerannut taakkulu pillugit ingerlatanut tunngasut inuppalaartumik misigittartumillu isiginnittaaseq aallaavigalugu naliliiffigisinnaavai, tak. Ombudsmandi pillugu inatsimmi § 16-imi oqaaseqatigiit aappaat.